

5. Komunikacja

5.1. Układ drogowy.

5.1.1. Struktura funkcjonalno – techniczna.

1) Droga wojewódzka (była krajowa)

Nr 689 Bielsk Podlaski – Hajnówka – Białowieża – granica państwa – wg rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 160, poz. 1071), z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 100 kN/oś.

2) Drogi powiatowe (byłe wojewódzkie)

Wg Rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 14 lipca 1986 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich (Dz. U. Nr 30 poz. 151, załącznik Nr 1 z dnia 29 sierpnia 1986 r.) oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) na obszarze gminy są następujące drogi powiatowe o numerach:

1. 03696 Krzyże – Zastawa – Stoczek – stacja kolejowa Białowieża – Zastawa
2. 03697 droga 03696 – Podolany,
3. 03698 Zastawa – Pogorzelce – Teremiski – Budy – Zwierzyniec – stacja kolejowa Czerlonka,

3) Drogi gminne.

Wg uchwały Nr XVI/105/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 21 października 1986 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz lokalnych miejskich w województwie białostockim (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 12, poz. 140) oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) na obszarze gminy są następujące drogi gminne.

1. 0318001 ulica Browska
2. 0318002 ulica Centurowa
3. 0318003 ulica Maleszkowska
4. 0318004 ulica Mostowa
5. 0318005 ulica Nowa
6. 0318006 ulica Ogrodowa
7. 0318007 ulica Polna
8. 0318008 ulica Południowa
9. 0318009 ulica bez nazwy we wsi Podolany I
10. 0318010 ulica bez nazwy we wsi Podolany II
11. 0318011 ulica Sportowa
12. 0318012 ulica Tropinka
13. 0318013 ulica Wojciechówka
14. 0318014 ulica Osaczników
15. 0318015 ulica Bartników
16. 0318016 ulica Rudników
17. 0318017 ulica Paczkowskiego
18. 0318018 ulica Podleśna

5.1.2. Charakterystyka stanów technicznych dróg.

1) Droga wojewódzka (była krajowa) nr 689.

Droga nr 689 przebiega w gminie od km 115 + 300 do km 127 + 341 o długości 12,041 km posiada nawierzchnię twardą ulepszoną, bitumiczną.

2) Drogi powiatowe (byłe wojewódzkie)

Drogi powiatowe posiadają nawierzchnię twardą ulepszoną, bitumiczną o następujących długościach:

1. 03696 Krzyże – Zastawa – Stoczek – stacja kolejowa
Białowieża – Zastawa - 7,600 km
2. 03697 droga 03696 – Podolany - 1,100 km
3. 03698 Zastawa – Pogorzelce – Teremiski – Budy
Zwierzyniec – stacja kolejowa Czerlonka - 15,351 km
- Razem - 24,051 km

3) Drogi gminne

Długość dróg i rodzaj nawierzchni przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 49

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Dł. Drogi wg ewidencji (km)	Nawierzch. twarda ulepszona bitumiczna	gruntowe
1	2	3	4	5	6
1.	0318001	Ulica Browaska	1,400	0,527	0,873
2.	0318002	Ulica Centurowa	0,400	0,070	0,330
3.	0318003	Ulica Maleszkowska	0,485	0,485	-
4.	0318004	Ulica Mostowa	0,935	0,357	0,578
5.	0318005	Ulica Nowa	0,465	0,115	0,350
6.	0318006	Ulica Ogrodowa	0,250		0,250
7.	0318007	Ulica Polna	0,225	0,225	
8.	0318008	Ulica Południowa	0,377	0,327	0,050
9.	0318009	Ulica bez nazwy we wsi Podolany I	0,265	0,265	
10.	0318010	Ulica bez nazwy we wsi Podolany II	0,475	0,475	
11.	0318011	Ulica Sportowa	0,570	0,570	
12.	0318012	Ulica Tropinka	1,090	1,090	
13.	0318013	Ulica Wojciechówka	0,880	0,669	0,211
14.	0318014	Ulica Osoczników	0,160	0,160	
15.	0318015	Ulica Bartników	0,420	0,164	0,256
16.	0318016	Ulica Rudników	0,122		0,122
17.	0318017	Ulica Paczoskiego	0,150	0,150	
18.	0318018	Ulica Podleśna	0,110	0,110	
Drogi predystynowane do zaliczenia do dróg gminnych					
19.		Ulica Leśna	0,213	0,213	
20.		Ulica Łowiecka	0,250		0,250
21.		Ulica bez nazwy	0,090		0,090
22.		Droga do cmentarza	0,200	0,200	
23.		Droga do Podolan II	0,177	0,177	
Razem w 1997 i 1998 r.			9,709	6,349	3,360

5.1.3. Charakterystyka ogólna układu drogowego gminy.

- 1) Długość dróg według stanu na dzień 31.12.1997r. i 31.12.1998 r. wynosiła:
 - wojewódzkiej Nr 689 o twardej ulepszonej nawierzchni 12,041 km,
 - powiatowych o twardej ulepszonej nawierzchni 24,051 km,
 - gminnych 9,709 km w tym o twardej ulepszonej nawierzchni 6,349 km oraz gruntowych 3,360 km.
- 2) Gęstość sieci drogowej w 1997 i 1998 r. o twardej i twardej ulepszonej nawierzchni wynosiła 20,9 km/100 km², natomiast w skali byłego

województwa białostockiego wskaźniki te wynosiły na drogach zamiejskich odpowiednio 48,8 km/100 km² i 26,9 km/100 km² oraz na drogach ogółem 54,4 km/100 km².

- 3) Średni dobowy ruch w roku w pojazdach rzeczywistych (p/d) na odcinku Hajnówka – Białowieża drogi Nr 689 wynosił w 1990 r. – 700 p/d (w byłym województwie białostockim 1337 p/d, w kraju 2280 p/d) oraz w 1995 r. – 900 p/d (w byłym województwie białostockim 1876 p/d, w kraju 3227 p/d)
- 4) Wskaźnik motoryzacji w gminie i byłym województwie białostockim, liczony w samochodach osobowych na 1000 mieszkańców przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 50

Wyszczególnienie	Lata			Prognoza	
	1996	1997	1998	2005	2010
Wskaźnik motoryzacji w gminie	140	174	210		
Ilość samochodów osobowych w gminie	412	511	613		
Ilość ludności w gminie	2947	2938	2919		
Wskaźnik motoryzacji w byłym woj. białostockim	157	169	169*	263	310
Ilość samochodów osob. w byłym woj. białostockim	110232	1189965		190700	234700
Ilość ludności w byłym województwie białostockim	701164	701684	704642*		

*Wskaźnik motoryzacji określono szacunkowo.

5.1.4. Techniczne zaplecze motoryzacji.

- 1) Parkingi:
W Białowieży przy ul. Kolejowej jest parking na 50 miejsc postojowych na samochody osobowe i 30 miejsc postojowych na autobusy.
- 2) Stacja paliw:
Ogólnodostępnej stacji paliw w gminie Białowieża brak.
- 3) Zakłady naprawy samochodów:
W gminie brak jest zakładów naprawy samochodów.

5.1.5. Ocena funkcjonowania komunikacji.

Z analizy układu dróg publicznych wynika, że nie zapewnia on dogodnej obsługi miejscowości Białowieża. Celem poprawy tej sytuacji należałoby zaliczyć do dróg gminnych następujące drogi:

- ulicę Leśną,
- ulicę Łowiecką,
- ulicę bez nazwy,
- drogę do cmentarza,
- drogę do Podolan II,

Z przedstawionych danych w punkcie 5.1.3.2. niniejszego opracowania wynika, że w 1999 r. gęstość dróg w gminie o nawierzchni twardej była mniejsza o 57,2 % i twardej ulepszonej o 22,3 % od gęstości dróg zamieszkanych w byłym województwie białostockim. Pomimo, że wskaźniki gęstości dróg o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej w gminie są mniejsze niż w byłym województwie białostockim, uważa się, że charakterystyka stanu dróg ogólnie w gminie jest zadowalająca za wyjątkiem Białowieży, gdzie dróg gruntowych było 3,36 km co stanowi 34,6 % tych dróg.

Gdyby nawet na drogach gruntowych wykonano nawierzchnię twardą lub twardą ulepszoną to wskaźnik gęstości wynosiłby 22,6 km/100 km², a więc nieznacznie wzrósł. Na taki obraz ma wpływ głównie mały stopień zainwestowania w stosunku do całego obszaru gminy (87,5 % stanowi Puszcza Białowieńska)

Z porównania przepustowości drogi nr 689 przy poziomie swobody ruchu D wynoszącej ok. 600 p/d przy szerokości jezdni 5 m. z natężeniem ruchu w 1995 r. wynoszącym 85 p/d ($0,095 \times 900 = 85$) wynika, że istniejący przekrój drogi posiada duże rezerwy przepustowości.

Do analizy zaspokojenia potrzeb w Białowieży w zakresie parkingów, stacji paliw i zakładów naprawy pojazdów przyjęto następujące wskaźniki:

- miejsca krótkiego postoju przy uwzględnieniu 0,10 wskaźnika motoryzacji tj. $0,10 \times 21$ stanowisk na 1000 mieszkańców,
- 1 stacja paliw o $4 \div 6$ dystrybutorach może obsłużyć $5000 \div 6000$ samochodów,
- 1 stanowisko obsługowo – naprawcze na $300 \div 400$ samochodów,

Potrzeby w zakresie krótkiego postoju szacuje się na $0,21 \times 2325 + 0,1 \times 0,021 \times 594 = 49 + 1 = 50$ stanowisk.

Przy przyjęciu, że w małych miejscowościach ok. 80 % miejsc postojowych można wygospodarować na ulicach i chodnikach, braki w tym zakresie szacuje się na 10 stanowisk.

Brak w gminie stacji paliw i zakładów naprawy samochodów, wymagać będzie stworzenia warunków obsługi w tym zakresie.

5.2. Komunikacja autobusowa.

Obszar gminy Białowieża obsługiwany jest następującymi liniami autobusowymi:

Bielsk Podlaski – Hajnówka – Białowieża i Białystok – Zabłudów – Narew – Klejnik – Czyże – Hajnówka – Białowieża

Obsługa podróżnych odbywa się na przystankach poszczególnych linii autobusowych. Przy przyjętym standardzie dostępności 2 km do przystanku, przyjętym w projekcie studium zagospodarowania przestrzennego byłego województwa białostockiego, wszystkie wsie znajdują się w przyjętym promieniu obsługi.

W ostatnich latach występował ciągły spadek przewozu pasażerów w byłym województwie białostockim i kraju, co przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 51

Przewóz pasażerów w mln.	Lata					
	1990	1992	1994	1995	1996	1997
W województwie	35,5	26,5	21,6	18,8	16,8	16,3
W kraju	2084,7	1513,1	1215,3	1131,3	1085,4	1065,4

5.3. Kolej.

Na linii kolejowej Hajnówka – Białowieża na odcinku Nieznany Bór – Białowieża zostało zawieszone kursowanie pociągów.

6. Infrastruktura techniczna.

6.1. Zaopatrzenie w wodę.

6.1.1. Ogólna charakterystyka systemu zaopatrzenia w wodę.

Sieć osadniczą w gminie Białowieża tworzy 12 miejscowości wchodzące w skład 8 sołectw). Na koniec 1997 roku zwodociągowanych było 6 sołectw, co stanowi 75 %, powyżej średniej województwa białostockiego wynoszącej dla gmin 65,3 %.

Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy do budynków) wynosiła 21,9 km i podłączeń do budynków mieszkalnych było 513 szt.

Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosiło 16,6 m³/rok (45,5 dm³/d) powyżej średniej województwa białostockiego wynoszącej 14,8 m³/r (40,5 dm³/d)

5.2. Komunikacja autobusowa.

Obszar gminy Białowieża obsługiwany jest następującymi liniami autobusowymi:

Bielsk Podlaski – Hajnówka – Białowieża i Białystok – Zabłudów – Narew – Klejniki – Czyże – Hajnówka – Białowieża

Obsługa podróżnych odbywa się na przystankach poszczególnych linii autobusowych. Przy przyjętym standardzie dostępności 2 km do przystanku, przyjętym w projekcie studium zagospodarowania przestrzennego byłego województwa białostockiego, wszystkie wsie znajdują się w przyjętym promieniu obsługi.

W ostatnich latach występował ciągły spadek przewozu pasażerów w byłym województwie białostockim i kraju, co przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 51

Przewóz pasażerów w mln.	Lata					
	1990	1992	1994	1995	1996	1997
W województwie	35,5	26,5	21,6	18,8	16,8	16,3
W kraju	2084,7	1513,1	1215,3	1131,3	1085,4	1065,4

5.3. Kolej.

Na linii kolejowej Hajnówka – Białowieża na odcinku Nieznany Bór – Białowieża zostało zawieszone kursowanie pociągów.